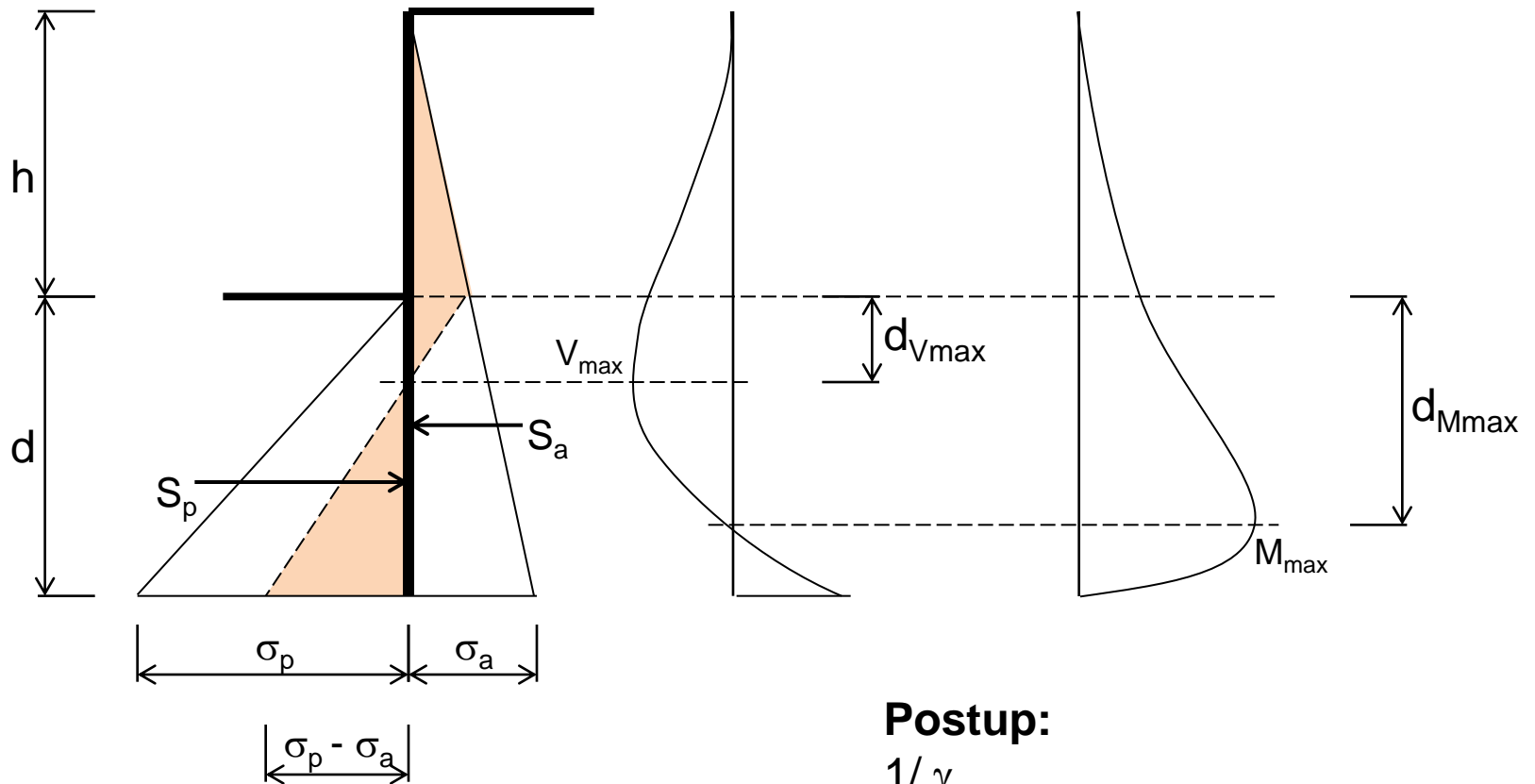

Nerozepřená štětová stěna

Schéma zatížení a průběh vnitřních sil

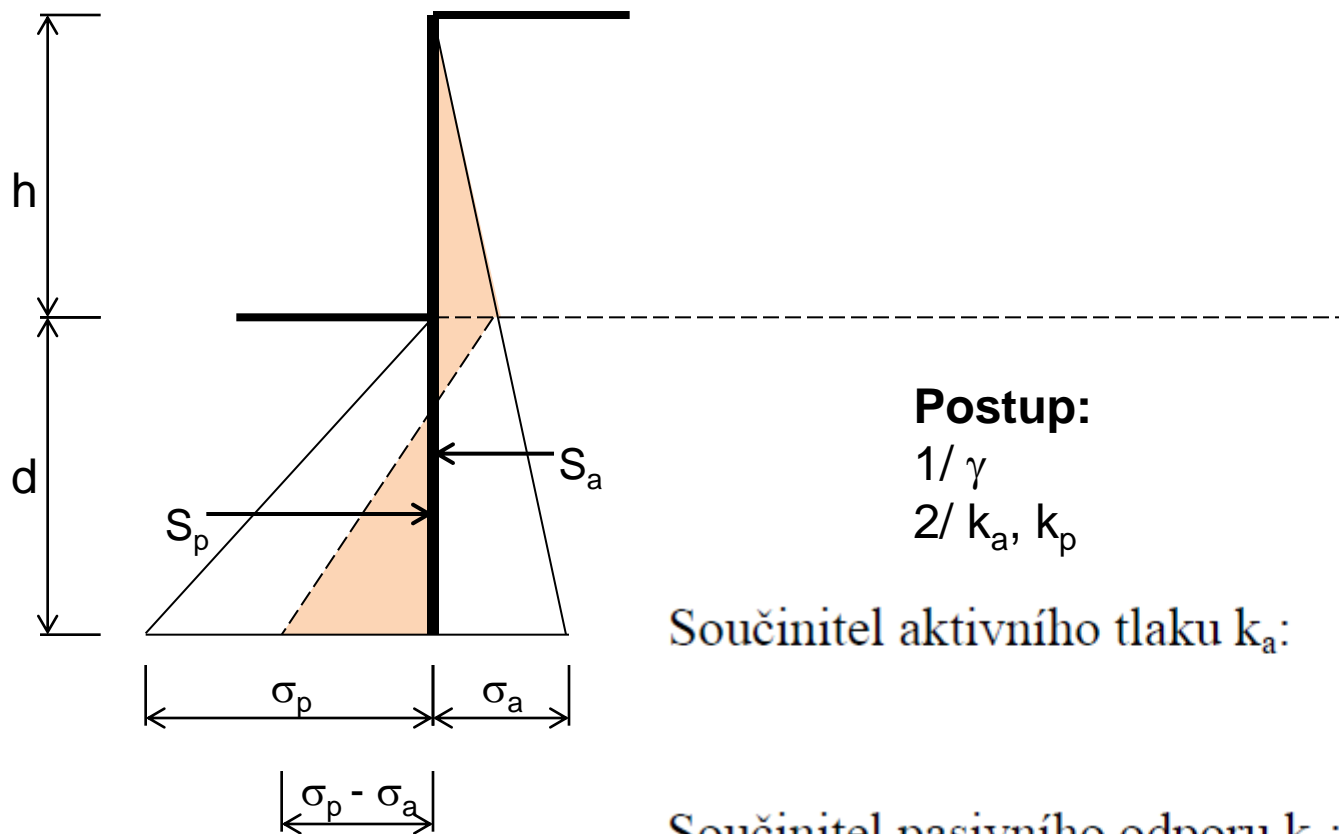

Postup:

- 1/ γ
- 2/ k_a, k_p
- 3/ určení $d_{V_{\max}}$; $V_{\max}$
- 4/ určení $d_{M_{\max}}$; $M_{\max}$
- 5/ určení d

$$\begin{aligned}\Sigma\sigma &= 0 \\ \Sigma S &= 0 \\ \Sigma M_s &= 0\end{aligned}$$

Určení objemových tíh a k_a a k_p

Postup:

- 1/ γ
- 2/ k_a, k_p

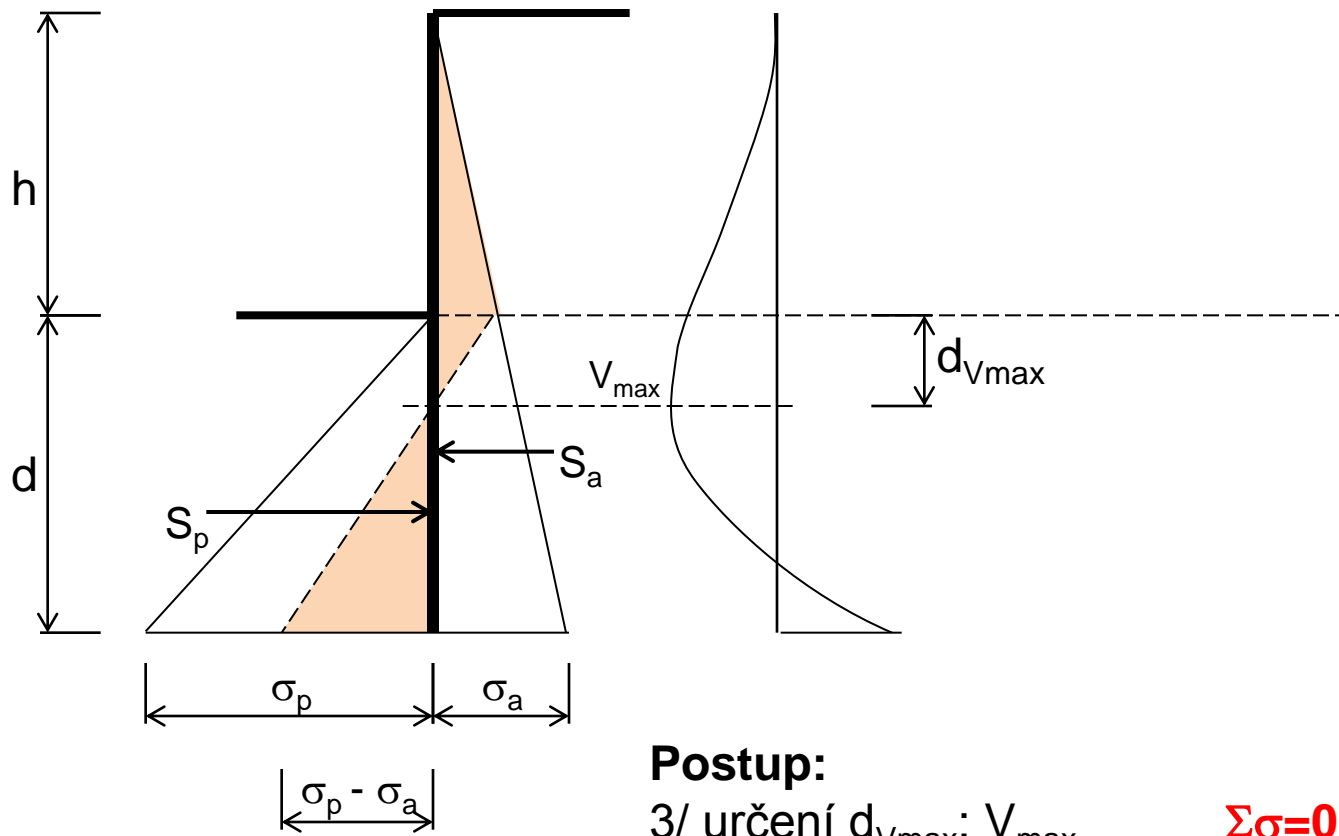
Součinitel aktivního tlaku k_a :

$$k_a = \operatorname{tg}^2\left(45 - \frac{\varphi}{2}\right)$$

Součinitel pasivního odporu k_p :

$$k_p = \operatorname{tg}^2\left(45 + \frac{\varphi}{2}\right)$$

Určení polohy a velikosti maximální posouvající síly

Postup:
3/ určení d_{Vmax} ; V_{max}

$$\Sigma\sigma=0$$
$$\sigma_a - \sigma_p = 0$$

Poloha maximální posouvající síly

$$\sigma_a - \sigma_p = 0$$

$$\sigma_a = \sigma_p$$

$$(h + d_{Vmax})\gamma \cdot K_a = d_{Vmax} \cdot \gamma \cdot K_p$$

$$h \cdot K_a + d_{Vmax} \cdot K_a = d_{Vmax} \cdot K_p$$

$$d_{Vmax} \cdot K_a - d_{Vmax} \cdot K_p = h \cdot K_a$$

$$d_{Vmax}(K_a - K_p) = h \cdot K_a$$

$$d_{Vmax} = \frac{h \cdot K_a}{K_a - K_p}$$

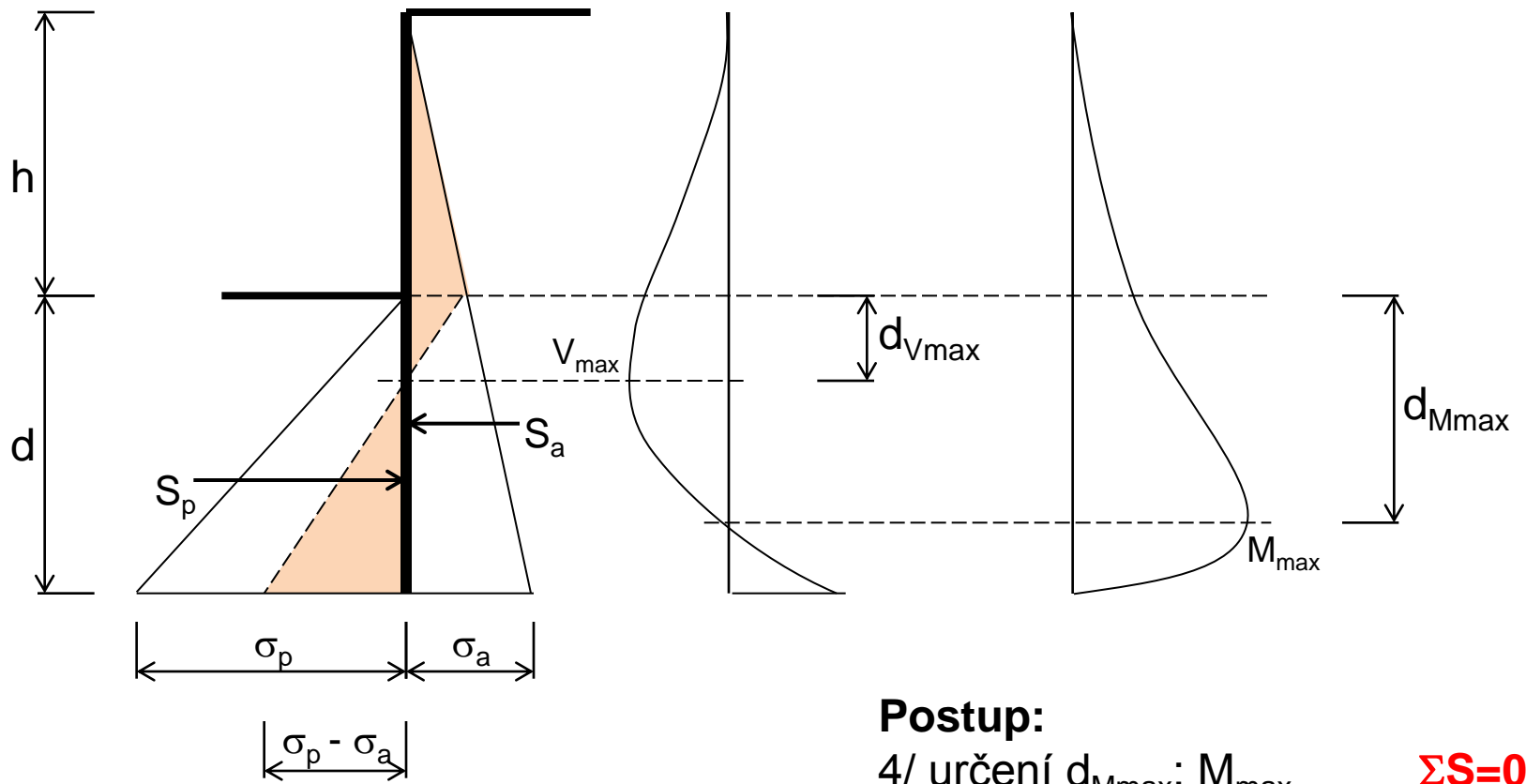
Maximální posouvající síly

$$V_{max} = S_a - S_p$$

$$V_{max} = \frac{1}{2} (h + d_{Vmax}) \sigma_a - \frac{1}{2} d_{Vmax} \sigma_p$$

$$V_{max} = \frac{1}{2} (h + d_{Vmax})^2 K_a \cdot \gamma - \frac{1}{2} d_{Vmax}^2 K_p \cdot \gamma$$

Určení polohy a velikosti maximálního ohybového momentu

Postup:

4/ určení d_{Mmax} ; M_{max}

$$\Sigma S = 0$$

Poloha nulové posouvající síly a maximálního ohybového momentu

$$S_a - S_p = 0$$

$$S_a = S_p$$

$$\frac{1}{2} (h + d_{Mmax}) \sigma_a = \frac{1}{2} d_{Mmax} \sigma_p$$

$$\frac{1}{2} (h + d_{Mmax})^2 \cdot \gamma \cdot K_a = \frac{1}{2} d_{Mmax}^2 \cdot \gamma \cdot K_p$$

$$(h + d_{Mmax})^2 \cdot K_a = d_{Mmax}^2 \cdot K_p$$

$$h^2 \cdot K_a + 2 \cdot h \cdot d_{Mmax} \cdot K_a + d_{Mmax}^2 \cdot K_a = d_{Mmax}^2 \cdot K_p$$

$$h^2 \cdot K_a + 2 \cdot h \cdot d_{Mmax} \cdot K_a + d_{Mmax}^2 \cdot (K_a - K_p) = 0$$

$$d_{Mmax} = ?$$

Maximální moment

$$M_{max} = S_a \cdot \frac{1}{3} (h + d_{Mmax}) - S_p \cdot \frac{1}{3} d_{Mmax}$$

$$M_{max} = \frac{1}{2} (h + d_{Mmax}) \sigma_a \cdot \frac{1}{3} (h + d_{Mmax}) - \frac{1}{2} d_{Mmax} \sigma_p \cdot \frac{1}{3} d_{Mmax}$$

$$M_{max} = \frac{1}{2} (h + d_{Mmax}) \cdot (h + d_{Mmax}) \cdot \gamma \cdot K_a \cdot \frac{1}{3} (h + d_{Mmax}) - \frac{1}{2} d_{Mmax} \cdot d_{Mmax} \cdot \gamma \cdot K_p \cdot \frac{1}{3} d_{Mmax}$$

$$M_{max} = \frac{1}{6} (h + d_{Mmax})^3 \cdot \gamma \cdot K_a - \frac{1}{6} d_{Mmax}^3 \cdot \gamma \cdot K_p$$

Určení hloubky vetknutí

$$\sum M_s = 0$$

$$-S_a \cdot \frac{1}{3} (h + d) + S_p \frac{1}{3} d = 0$$

$$-\frac{1}{2} (h + d) \cdot (h + d) \cdot \gamma \cdot K_a \cdot \frac{1}{3} (h + d) + d \cdot \gamma \cdot K_p \cdot \frac{1}{2} d \frac{1}{3} d = 0$$

$$-\frac{1}{6} (h + d)^3 \cdot \gamma \cdot K_a + \frac{1}{6} d^3 \gamma \cdot K_p = 0$$

$$-(h + d)^3 \cdot K_a + d^3 \cdot K_p = 0$$

Jak řešit kubickou rovnici 😊

Cardanovy vzorce VIZ. WIKIPEDIA

Postup

[\[editova](#)

Rovnici nejprve převedeme na tvar

$$x^3 + ax^2 + bx + c = 0. \quad (1)$$

Substitucí $x = t - a/3$ odstraníme kvadratický člen, dostaneme rovnici

$$t^3 + pt + q = 0, \quad \text{kde} \quad p = b - \frac{a^2}{3} \quad \text{a} \quad q = c + \frac{2a^3 - 9ab}{27}. \quad (2)$$

Tuto rovnici můžeme řešit díky **Thomasi Harriotovi** (1560-1621) substitucí $t = y - \frac{p}{3y}$ a vynásobením obou stran y^3 , po mnoha pokráceních dostaneme $y^6 + qy^3 - \frac{p^3}{27} = 0$, kterou jednoduše vyřešíme.

My ale popíšeme originální Cardanovu metodu, která stále dominuje v dnešních učebnicích.

Předpokládáme, že lze nalézt dvě neznámé u a v splňující

$$t = u + v$$

Tento výraz dosadíme do původní rovnice a po roznásobení dostaneme :

$$u^3 + v^3 + (3uv + p)(u + v) + q = 0 \quad (3)$$

Genialita Cardanova řešení spočívá v zavedení podmínky

$$3uv + p = 0.$$

To je možné, protože jsme zavedli dvě neznámé u a v spojené jen podmínkou $u + v = t$. Substitucí tohoto do první rovnice v (3) dostaneme

$$-u^3 + \frac{p^3}{27u^3} = q.$$

Přesuneme všechno na q stranu, vynásobíme rovnost u^3 a dostaneme

$$u^6 + qu^3 - p^3/27 = 0.$$

To je **kvadratická rovnice** pro u^3 . Pokud budeme řešit tuto rovnici, zjistíme, že

$$u^3 = -\frac{q}{2} \pm \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}$$
$$u = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} \pm \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}}. \quad (4)$$

Protože $t = v + u$, $t = x + a/3$, a $v = -p/3u$, dostaneme

$$x = -\frac{p}{3u} + u - \frac{a}{3}.$$

Všimněte si, že máme šest možností počítání s u (4), protože existují dvě řešení, díky druhé odmocnině ($\pm$), a tři komplexní řešení třetí odmocniny - hlavní odmocnina a hlavní odmocnina vynásobená $\frac{-1}{2} \pm i\frac{\sqrt{3}}{2}$. Nicméně znaménko druhé odmocniny (plus nebo minus) neovlivní výsledné t (zřejmě $-p/3u=v$), ačkoli musíme být opatrní ve dvou zvláštních případech, abychom se vyhnuli dělení nulou. Za prvé, pokud $p = 0$, pak $u = 0$ a

$$v = -\sqrt[3]{q}$$

Za druhé, pokud $p = q = 0$, pak dostáváme trojnásobný reálný kořen $t=0$. Taky pokud $q=0$, pak

$$u = \sqrt[3]{p/3} \text{ a}$$
$$v = -\sqrt[3]{p/3}, \text{ takže třetí odmocniny jsou } t=u+v=0,$$
$$t = ju - p/3ju = \sqrt{-p} \text{ a}$$
$$t = u/j - jp/3u = -\sqrt{-p}, \text{ kde}$$
$$j = \frac{-1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$$

Shrnutí

Pro kubickou rovnici

$$x^3 + ax^2 + bx + c = 0$$

řešení pro neznámou x dostaneme jako

$$x = -\frac{p}{3u} + u - \frac{a}{3}$$

kde

$$p = b - \frac{a^2}{3}$$

$$q = c + \frac{2a^3 - 9ab}{27}$$

$$u = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} \pm \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}}$$

Alternativní metoda získání stejných výsledků je následující.

$$\text{Víme, že } u^3 = -\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}} \text{ nebo } \frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}$$

Ale protože u a v musí splňovat $-u^3 - v^3 = q$ a $-uv = \frac{p}{3}$ můžeme dokázat, že pokud

$$u^3 = -\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}} \text{ pak } v^3 = -\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}$$

Vypsáním třetích odmocnin dostaneme

$$u = \begin{cases} \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \end{cases} \quad a \quad v = \begin{cases} \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \end{cases}$$

Nezapomeňte, že díky $t = u + v$ dostaneme jenom tři možné hodnoty t , protože jsou možné jen tři kombinace u a v , pokud $-uv = \frac{p}{3}$ musí platit, takže -

$$t = \begin{cases} \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} + \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} + \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \\ \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} + \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\frac{q^2}{4} + \frac{p^3}{27}}} \end{cases}$$

a x dostaneme jako $x = t - \frac{a}{3}$